

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványtalan évről:
 Egyszerű évről — 10 kor.
 Hosszú évről — 6 „
 Kétyben kétféle árba:
 Egyszerű évről — 20 kor.
 Hosszú évről — 6 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egyszerű évről — 24 kor.
 Hosszú évről — 6 „

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 2.
 A szerkesztőség kérések visszaküldésére
 vagy megválaszolására nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Egyetemes ár 3 fillér.

NAGYVÁRAD febr. 6.

Pitreich nem tart exposét.

Idegesen várja a magyar politikai világ Pitreich hadügyminiszter hétfői beszédét — mert ettől függ a magyar belpolitikai helyzetnek az alakulása.

A közös hadügyminiszter ugyanis az osztrák delegációban tartott exposéjával éles ellentétbe jutott Tisza ígéreteivel, illetőleg a szabadelvű párt katonai programjával. Ez a beszéd éppen ezen körülmény miatt nagyon megerősítette az obstrukciós tábor. Még jobban megnehezítette a helyzetet az a körülmény, hogy míg Körberrel ugyancsak hetikén bánt Tisza, addig Pitreichkal szemben, akit pedig nem mondhat előkelő idegennek, mert a katonai program az ő ressortjába tartozik, szerfölött gyengének bizonyult a miniszterelnök.

És mikor emiatt szorongatta az ellenzék, azt felelte: Várjuk meg a három órai vonatot, — azaz azt mondotta, hogy majd mond Pitreich a magyar delegáció előtt más beszédet — az lesz az érvényes.

Ezzel szemben most a félhivatalos könyomatosnak Bécsből azt jelentik, hogy Pitreich nem tart új exposét a magyar delegáció előtt — ez okból lefordították hirhedt beszédét és kiosztották a magyar delegátusok közt s majd csak a részleteknél fog felelni a hozzá intézett kérdésekre.

Beck báró úgy látszik, nem hiába járt tegnap a Burgban audiencián. Tartunk tőle, hogy bajt talál hozni az a három órai vonat.

Ezek után a félhivatalos könyomatosoknak nagy feltűnést keltő közleményeit adjuk a következőkben:

Bécsből táviratozzák a »Budapesti Tudósítónak«:

A közös hadügyminiszter a magyar delegáció tagjai közt kiosztatta az osztrák delegációban tartott exposéjának hiteles magyar fordítását. Ezt az exposét eddig egész terjedelmében nem közölték és nevezetesen a katonai nevelési és képzési reformok csak hiányosan és a magyar kivonatban helyenként hamisan reprodukáltak.

Az exposénak most közzétett hiteles magyar szövege annyiban némi kibővítést is nyert, amennyiben az 1904. évi hadügyi költségvetésbe felvett reformok: a kassai katonai főreáliskola kettéosztása, egy részének Kismartonba vagy Kőszegre való áthelyezése, egy újabb katonai alreáliskolának Erdélyben való létesítése stb. ott beható megbeszélést nyernek.

A hadügyminiszter tehát a magyar delegáció hadügyi albizottságának vitáját nem fogja új exposéval megnyitni, hanem a vita folyamán fog a vonatkozó kérdésekre nézve kimerítő felvilágosításokat adni.

Bécsből jelentik a Magyar Távirati Irodának: A magyar sajtó egy részében bizonyos nyugtalanságot okozott azon körülmény, hogy Pitreich hadügyminiszternek az osztrák delegációban elmondott beszédét a magyar dele-

gátusok közt magyar fordításban szét osztották.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a kiosztott beszéddel a hadügyminiszter csak elmondott beszédének hiteles és pontos fordításával akart szolgálni a magyar delegátusoknak. Azonkívül azonban — természetesen — mindazon szükséges felvilágosításokat is meg fogja adni, melyekre ő a magyar delegáció hadügyi albizottságának tagjai felkértek.

Mi a való?

A hirlapirodalom nagy kötelességet teljesít, amikor törekszik az embereket a napi eseményekről tájékoztatni.

Megtörténik azonban, hogy pusztán sejtésekből összeállított újdonsági hírek, táviratok vagy egyéb reklámszerűek ígérkező események feltárásával lázba hozzák az embereket és pedig minden igazi ok nélkül.

Ilyen reklámszerű hír egyik román hirlap ama tudósítása, hogy Tisza István gróf miniszterelnök a legközelebb megegyezendő választásokra nézve megegyezett a nemzetiségekkel és a románoknak 20 kerületet kötelezett.

Ezt, megvalljuk, nem tartjuk valósnak.

Nem tartjuk valósnak azért, mert nincs jogunkban Magyarország Királyhágón tuli részét feláldozni a nemzetiségi törekvéseknek, noha a brassói egyezmény, mely szerint a hermányi kerületbe magyar ér-

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Egy szegény iparos panasza.

— Az adóügyi tanácsosnál. —

Irta: Ember György.

Mennyi is az adóm, kérem?

Harmincz forint?

De hiszen a mult esztendő, uram, rettenetes volt. Ne tessék mosolyogni tanácsos ur! Könnyű a módos embernek británikát szivni, meg a színházat bujni, báloknak lejteni és forgatni téletlenségben elpuhult kényes testét, de nekünk, nekünk!

Hja, kérem, tetszik tudni ennek a kis kutyusnak grófi dolga van az én soromhoz képest. Tessék, kényelmesen odahelyezkedik a divánra, nekem pedig ott, az ajtó mellett a helyem. Itt is állva kell támogatnom az ajtó szárnyát. A kis kutyus talán meg sem eszi a száraz kenyeret és telik neki téli cifra spenczre is.

De bezzeg nekem! . . .

Éjt, napot összeszeszek, hogy valamire mehessenek, de hogy! nem jól mondtam, csak: hogy a betevő falatotmat megkeressem . . .

Az ipartörvény megengedi minden jötménynak, hogy iparvállalatba bocsátkozzék. Tessék csak, kérem, körülnézni!

Itt egy cipészbolt. A tulajdonos soha egy kecskerágóból faragott szeget sem vert a cipőbe. De pénzt kapott s egy cziprázkodó feleséget ráadásnak; aztán fényes üzlete van s neki kell dolgoznom hitvány áron, mert szegény családnak mindennap enni kell.

Persze, kérem, mi futó bolondok vagyunk az üzér-világ szemében. Hűséges szívet keresünk, valami becsületes polgárleányt s szép reményvel biztatjuk magunkat. De hiába!

A verseny, a pénz hatalma földre tipor mindnyájunkat.

Vagy tessék csak megnézni, milyen könnyen él az a borbély, a ki sohasem volt borbély, hanem megvette a boltot másótól, aki hasonlóképen sohasem volt

borbély. Megéli az, meg bizony, láblógázva, szivarozik. Csak a derekát tudja jól hajlitgatni a nagyérdemű közönségnek.

Hát az ilyen magasabb rangú kollegák is kiveszik bizony szájunkból a jobb falatotkat. De még ezt is kibőjtölnék valahogy.

Hanem aztán azt, a mivel Isten egyikünket-másikunkat meglátogat, bizony nem tudjuk helyre hozni.

Es — hogyha a legutolsó párnámat elviszik is — mostanában én fizetni nem tudok.

Természetes, kérem, hogy adót fizetni muszáj.

Rendet, nyugalmat, biztonságot, szóval a törvényt megtartani bizony sokba jön az országnak, városnak egyenlőképen.

De most nem tehetem, tanácsos ur!

Szíveskedjék csak meghallgatni, mért nem tudom most semmiképen sem megfizetni az adót.

Van egy éve, hogy feleségem és öt gyermekem hólyagos himlőt kaptak. Jött, azaz

Értesitem a t. közönséget, hogy

LEIPNIK M. Bémer-téri czipő-, kalap-, uri divat és diszműáru üzletét

MEGVETTEM

és azt a mai naptól kezdve a *legolcsóbb árak mellett ELÁRUSITOM.*

Tisztelettel

Reichard Dezső.

zelmű, szabadelvű párti képviselő választatnék és ezért a Kórodi Lurtz Lajos helye zöld szászszal töltenék be, erre mutat.

Nem tartjuk valósnak, mert a miniszterelnök mint Királyhágón tuli birtokos és mint akinek nagy kiterjedésű rokonsága amott, a bérczes hazában van, jól tudja, jól ismeri a helyzetet, hogy ilyen ígéret beváltása csakis az ott átadott kerületekből telnék ki.

Nem tartjuk valósnak, mert nem a jobbára magyar választó kerületek átengedéséről, hanem szabadelvű párti kerületek oda adásáról lenne szó. A szabadelvű párt megbontására csak az esetben van joga a miniszterelnöknek mint politikusnak, hogyha pártjával megelégedve nincs s azt az államra veszélyesnek tartja.

Nem tartjuk valósnak, mert ez izgatás a magyar állam nyílt törekvései ellen és harcz a magyar állammal, a magyar nemzettel, a magyar törekvésekkel és megbénítása a magyar nemzet államalkotó erejének.

Nem tartjuk valósnak, mert a magyar állam miniszterelnöke hazája nyílt ellenségeivel nem szövethetnek.

A magyar államnak az 1867. évi alap-törvények alapján való berendezkedése előtt ilyen törekvéseket láttunk.

Ez a Schmerling politikájának alap-gondolata volt, amikor az unio törvényének el nem ismerése mellett az erdélyieket a nagyszebeni országgyűlésre esdítette, innen a birodalmi tanácsba vitte, és mivel a magyar nemzetet bevinni képtelen volt, mert ez az Unióra mint alap-törvényre állott, hát bevitte a románokat és szászokat, t. i. a nemzetiségeket.

Nincs széles e hazában ember, aki ezt a politikát, illetőleg ennek a politikának feltámadását helyeselni tudná.

Nincs szabadelvű párti ember, aki képes legyen csak a miniszterelnök személyeért, az ilyen politikát, az ilyen tendenciát helyeselni.

Hogyha ez a kiegyezés való, amit nem hiszünk, nem más mint a nemzetiségi üzelmek megerősítése a kormány hozzájárulásával.

Ilyen üzelmek fejlesztése beillett a Metternich, a Schmerling politikájába, de még a Zichy Hermann és Forgách Antal grófok politikájából is kimaradt, pedig e két kancellár arról volt nevezetes, hogy felfelé erősen udvaroncok, lefelé erősen hazardőrök voltak.

Az osztrák politika, melyet 1849 után velünk szemben a legnagyobb erőre emeltek, Magyarország széttagoltságára alapult; külön állott Horvát, Szlavon, Erdélyország, a Szerb vajdaság és Temesi bánóság; igazán Solferinónak kellett jönni, hogy ez a trón- és nemzetgyilkos politika rombadőljön. Azután jött az összbirodalom eszméje, a Gesamt Monarchie, élén Schmerlinggel; ismét Königrätznek kellett ezt is szétrombolni, hogy a magyar és osztrák állam épüljön fel romjain.

A szabadelvű párt 37 éves elernyed, megvénült politikája új eszméket lökött volna fel? amelynek a nemzetiségekkel való paktálás volna az alapja?

Ez a politika elvezet majd Chlopyhoz, ahol az északi kolosszus fog mérközni velünk, csak hogy akkor már nem lesz többé kiegyezés, akkor már vagy a magyar állam fog felemelkedni, vagy amint a költő mondja:

A sirt, hol nemzet sülyed el,
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében gyász köny ül.

Sinopeus.

A magyar delegációból.

Bécs, febr. 6-án.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság tengerészeti albizottsága tegnap d. e. 10 és 1/2 órakor Pallavicini Ede ör róf elnöke alatt tartott ülésében tárgyalta a haditengerészet 1904. évi költségvetését.

Jelen voltak a közös kormány részéről: *Burián* br. közös pénzügyminiszter, *Pitreich* lovag altábornagy, közös hadügyminiszter, báró *Spaun* tengernagy, a tengerészeti osztály főnöke és a szakelődök.

A magyar kormány részéről *Nyiry* Sándor honvédelmi miniszter van jelen.

Gróf *Teleki* Sándor előadó jelenti, hogy a haditengerészet 1904-iki költségvetése ugyanazon elvek alapján készült, mint az 1903. évi, ugyanazon elvek irányítják: t. i. partjainknak és az Adriának hathatós védelme. Bár a haditengerészet vezetősége a reá háramló köteletség és felelősség teljes tudatában a haditengerészet harc-képességét fokozni igyekszik és a modern tudományok óriási gyorsasággal egymást követő újabb és újabb kívánalmait figyelembe véve lépést tart a kor igényeivel, működésében mégis a legnagyobb takarékoságot tartja szem előtt, a mi a budget több szükségleteinek apadó irányzatából is kitűnik. Míg az 1902. év több szükséglete 3,200,000 korona, az 1903-ik évé 2,250,000 korona volt, az 1904. évre az egész költségvetés több szükséglete 1,085,590 koronát tesz ki. A rendes szükséglet, mely 39,439,450 korona, 4,610,510 korona több szükségletet tüntet fel, míg a 10,586,960 koronányi rendkívüli szükséglet a mult évi előirányzathoz képest 3,524,920 korona apadást mutat, és így az egész 50,026,410 korona összes szükségleti főösszeg 1,085,590 koronával mulja felül az előző évben megszavazott összeget.

A rendes költségvetés emelkedésének főbb okait a legénységi létszámnak már a mult tárgyalásoknál megindokolt 750 fővel való felemelésében, valamint az új C vérteshajó első részletének a költségvetésbe való beillesztésében találjuk.

A rendkívüli kiadások részletezésénél reá mutat azon többköltőségekre, melyeket a növekedett létszám és az ez évben levő szűkö nap okoz.

hogy nem jött, — hanem érkezett robogó hinton az orvos és nagy téli kabájából kiburkolózza az ajtóig sietett.

Kinyitotta az ajtót, de csak annyira, hogy a pálcáját bedushatta.

Bekiáltott: »Ki a himlős?»

Mondtam, hogy az egész család rajtam kívül.

Pálcavég-távolságból rendelt aztán karho mosogatást. Magam mosogattam szegénykéket, mert senki sem mert nyulni gyámoltalan családomhoz. Tettem-vettem, lefektettem őket.

A nagy betegség épen a gyengéket hagyta itt, az anyát pedig elvitte a másvilágra. Magam főztem, mosogattam, tisztogattam rájuk.

Egy piros czédulát tettek ki a szoba ajtajára, hogy itt ragályos betegek fekszenek, ide senki be ne tegye lábát.

A kiknek dolgozattam, felém sem néztek. Ugy maradtam munka — és kereset nélkül több hónapra át. Azt a néhány krajczárt, a mennyit azelőtt megtakarítottam, csakhamar felemészttette a betegség.

Keserves dolog volt ez, tanácsos ur! A kis gyermekek anyja nélkül, — magam is elhagyatva Istentől, embertől egyaránt.

Ott feküdt szegény feleségem!

Holttestéhez senkisésem akart nyulni, mert tudták még a vén asszonyok is, hogy még csak néhány garas sem futja ki érte. Magam szedtem le ruháját, magam mostam meg, aztán egyedül öltöttem fel ünneplő ruhájába.

Mikor azokra a kedves napokra gondoltam, melyeket szegény feleségemmel egykor elöltöttem, mikor visszahoztam emlékembe a derűsebb, boldogabb órákat, melyeket a szegény asszony ebben a gondosan megkimélt ünneplőkben mellettem átélt, bizony, bizony tanácsos ur, nem szégyelem, megvaliom — könyeztem.

De még buslakodni sem volt időm. Költiséget kellett szereznem a temetésre a föld alól is. Hát a párnácskákból, ágybeliekből, fehérneműkből kellett eladogatnom, melyeket boldogabb időkben szereztem. Másik részét a zalogházba vittem, hol drága kamat mellett nyújtottak egy pár garast.

Látta volna csak tanácsos ur, hogy hánytá-vetette fitymálva, becamérelve a zalogház azokat a becsülettel keresett ruhadarabokat.

Edes emlék kötött egy kis arany gyűrűhöz. A zalogház azokat biggyesztve lökdöste, hogy mit adjon ő arra?

Mintha a szívemet döngették volna kalapácsal . . .

No, de ezek talán nem is igen valók becses figyelmére. De már az igen, hogy semmi keresetem sem volt és mikor a gyermekek fellábadtak, mind kenyérrért ostromolt.

Oh, Istenem, talán akkor lettem volna szerencsés, ha én is, gyermekeim is meghalunk . . . De az Eg másként akarta.

Azt akarta, hogy tovább is kinlódjam gyermekeimért.

Mikor a himlőből fellábadtak, már késő tavasz volt. Munkához fogtam újfent.

Egy kis lányom, ki még alig volt magasabb az asztalunknál, gazdasszonykodott. Már-már azt hittem, hogy megsegít az Isten.

TELEFON 525.

TELEFON 525.

Első nagyváradai bádigos iparosok

Villany- és légszeszvilágítási

felszerelési vállalata

Fő-uteza, Bazár-épület. (Szinház oldalon).

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, miszerint a legjutányosabb árak mellett elváltunk

szellőztetési berendezéseket

légszesz csillárokat, ivlámpákat, világító testeket

és ipari czélokra alkalmas elektromotorokat, szellőztetőket és felszerelési czikkeket

raktáron tartunk és szállítunk. Meglévő légszesz- és petroleum-lámpákat villanyos világításra jutányosan átalakítunk. Költségvetéseket és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszázlunk.

elektromos világítás, erőátviteli és

legnagyobb pontosság és jótálás mellett. Ugyisint minden igényeknek megfelelő és különböző alaku villany- és

légszesz csillárokat, ivlámpákat, világító testeket és ipari czélokra alkalmas elektromotorokat, szellőztetőket és felszerelési czikkeket

raktáron tartunk és szállítunk. Meglévő légszesz- és petroleum-lámpákat villanyos világításra jutányosan átalakítunk. Költségvetéseket és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszázlunk.

és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszázlunk.

és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszázlunk.

és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszázlunk.

Következik a közös hadügyminiszterium B. Haditengerészet előterjesztése a közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottsághoz, melyben a hadi-tengerészet 1903. évi rendkívüli szükségletéhez póthitel engedélyezése kérik a pólai hadi kikötő vízzel való ellátása céljából tett intézkedések okozta 80.000 koronányi költségek fedezésére.

Gróf Teleki előadja a pólai ivóvíz költségeinek történetét s hogy a múlt évben uralkodott kivételes szárazság folytán a városi vízmű, melyet a hadi-tengerészet is használ, nagyon kevés vizet szolgáltatott, később tengervíz beszívására folytán az ivóvíz élvezhetetlen és ártalmas lett. Hogy a teljes vízhiányon segítsenek, kényszerítve lettek a haditengerészet tulajdonát képező Fönből forrás vizét egy 200 mm. csővezetékkel a tengerszertárhoz vezetni.

Bemutatja továbbá a közös miniszterium azon előterjesztését, melyben az 1903. évre póthitelt kér a chinai zavarok folytán a külügyminiszteriumnál és a haditeng. részelnél keletkezett és a chinai kormány által fizetendő kárpótlásból visszatérítendő tulkiadások fedezésére.

Ezek után előadja a tengerészet 1902. évi működésének ismertetését, valamint az ugyanazon év folyamán szolgálatban állott hajók tevékenységét ismerteti. Végül ajánlja a költségvetésnek általánosságban és részleteiben való elfogadását.

Rosenberg Gyula sajnálja, hogy az albizottságok munkabeosztása folytán az albizottság nincs abban a helyzetben, hogy a közös hadügyminiszter azon nyilatkozatait is ismerhesse, melyek a hadügyi kormány álláspontját hivatva körvonalozni azon fontos kérdésekben, amelyek az országot már oly hosszú időn át feloldulásban tartják és amelyek ezért a politikai és parlamentáris élet tengelyévé váltak. A tengerészeti albizottság addig, míg a hadügyi albizottság nem foglalkozott a hadvezetőségek az égető napikérdésekben való állásfoglalásával, már csak a cortoise szempontjából sem reflektálhat e kérdésekre s az előttünk fekvő költségvetést tisztán pénzügyi szempontból teheti elbírálás tárgyává, ellenben a politikai szempontokat a hadügyi költségvetésnek a hadügyi albizottságban való tárgyalásáig függőben kell hagyni.

Azon inkonvenienzia elkerülésére, hogy a tengerészeti albizottság a hadügyi albizottság

előtt tartja ülését, és így a bizalomra nézve — tekintettel a hadsereg reformjának — a magyar közvéleményt annyira foglalkoztató kérdéseire — ezuttal még nem nyilatkozhatnók: azt javasolja, hogy a tengerészeti albizottság jelentésének, általános része majd csak akkor állapíttassék meg, ha a hadügyi albizottság a hadügyi költségvetést letárgyalta.

Hosszu beszédje végén ezt az indítványt terjeszti elő:

A tengerészeti albizottság az 1902. évi június 3-án 4. jegyzőkönyvi pont alatt foglalt 1. számú határozat megújítását javasolja és egyúttal javasolja az országos bizottságnak, hogy határozatilag mondja ki, hogy az ezen határozat harmadik pontjára adott választ ki-elégítőnek el nem fogadhatja és elvárja a közös hadügyminisztertől, hogy az ezen pontban foglalt utasításnak a jövőben mindenben teljesen meg fog felelni.

Szónok különben a költségvetést elfogadja.

Az ülés tart.

Mibe került a villamos berendezés.

— 200.000 korona tulkiadás. —

A villamos mű létesítésére Nagyváradi városa egy millió korona kölcsönt vett fel. Számításait arra alapította, hogy a költségvetésben ennél jóval csekélyebb összeg szerepel s az egy millió kölcsönből nemcsak az időleges kamat kerül ki, de mintegy 170.000 korona forgó tőke is marad az újabb beruházásokra és az üzemben tartásra.

A következőkben azonban az lett, ami már megszokott Nagyváradon. A költségvetés illuzoriussá bizonyult.

Az építés folyamán alig tartott a szakbizottság olyan ülést, amelyen 5—10—20 ezer korona újabb költség nem merült fel pótmunkákra, részint amelyeket kifelejtettek a költségvetésből, részint amelyek a mű kiterjesztése folytán állottak elő.

Most aztán kitűnik, hogy a villamos mű Nagyváradi városának százazrekekkel több kiadásába került, mint előzetesen tervezték.

A gazdasági, jogügyi, pénzügyi és villamos felügyelő bizottságok együttes ülésén Bordé Ferencz, a villamos mű igazgató-elnöke tett előterjesztést a villamos mű kiépítéséről s bemutatta a számadatokat.

E szerint a Ganz-cégnek a motorokért, továbbá a nagyobb gépegységeikért, a kábel kiterjesztéseért s más pótmunkákért tetemes összegű több kiadás merült fel. Jóval nagyobb összegbe került a magánvezetékek kiterjesztése, mert tömegesen jelentkeztek a magánfogyasztók. A házilag készített kábelvezetések szintén jóval felülhaladták a költségvetést. A kazán- és gépház, lakóház, kémény, vízvezeték stb. építés, kazán falazás, az előirányzott 90.000 korona helyett 126.828 koronát igényelt. Műhelyberendezés, szerszámok, üzembe helyezés, továbbá januárig az üzem 28000 korona több kiadást okozott. Még szükséges szénraktárra 2822 kor., hűtőtoronyra 13755 kor.; továbbá a telepet vasuti vágánnyal kell összekötni a közuti vasut vonalával, ez 10.000 kor.

Mindezeket összevéve s még 170.000 korona forgótőkét is beleszámítva, elő volt irányozva 938.985 kor.

Ezzel szemben a villamos mű 1.073.178 koronába került. — Szükséges még az előadó szerint 50.000 korona forgótőkét rendelkezésre bocsátani. Tehát az előirányzatot kívül még mintegy 200.000 korona fedezéséről kell gondoskodni.

A forgó tőke különösen arra kell, hogy nagyobb fogyasztóknak, pl. vasut, posta, gyár részére a berendezést a város a saját költségén eszközöltesse. Kijelenti végül Bordé főigazgató, hogy a telep jövedelmezősége biztosítva van s így a bizottság elfogadásra ajánlja a számadást.

Dr. Molnár Imre azt óhajtja tudni, hogy eltekintve a pótmunkáktól, az egyes tételeknél be lett-e tartva a költségvetés.

Steiner M. Albertnek az a véleménye, hogy a szakbizottság nem mondhatja egyszerűen, hogy fogadja el a közgyűlés a számadá-

Ha szegény feleségem után sóhajtottam, a kis leányom mindig körülölelte a nyakamat s azt mondta: ne búsuljon, édes apám, megcsinálom én szépen mindent. Ugy-e, hogy a multkor is szépen kimostam? Oh, Istenem, ha élne az én édes jó anyám, bizony még meg is dicsérné érte.

Szinte éreztem, hogy erre a beszédre enyhül nagy szomorúságon. Már egy-két krajczár is csak megfordult a ház körül.

Esküdt folytak napjaim immár derültebben.

De hát: szegény ember szándékát boldog Isten bírja.

Jött az ősz. Beköszöntöttek a hidegebb napok. Egyszer, a mint a munkából hazatértem, csak arra lépek be, hogy az egyik kis gyermekem skarlátos. Napok mulva megkapta a többi is.

Megint elhozta az orvos ur a pálcáját és ismét elrendelte — a piros kis czédula tilalma mellett — hogy senki se lépjen hajlékomba.

Ismét csak egyedül kinlódtam. Hat éjtel és napot szendergtem, virrasztottam át és — megmentettem mind.

Hanem azért, kérem, csak most jön a java.

Megparancsolták, hogy az ágybelieket nagyon ki kell takarítani. Edes Istenem, hát hogyan? . . . Egy jólelkű szomszédasszony magyarázgatta aztán, hogy mit tegyek velök. Még ez az asszony sem nyult hozzá, úgy féltette drága életét.

Dunáról, párnákról lefejttem aztán mindent s mostam, mint akármelyik mosónő.

Hanem ez a betegség is a földig leszállított. Újfent elkerülték hajlékomat és nem volt keresetem.

Csodálkozok-e, kérem, hogy már-már a legsötétebb gondolatokkal foglalkoztam.

Ismét nyomorúságra tavaszodtunk ki. Fömlábadt kis gyermekeimre szánsalom volt nézni. De azért reménykedtem munkabíró két kezemben. Kis leányom ismét átvette a gazdasszonykodást. Süttöt-főzött atyjának s testvérekének.

Már újra derültebb kezdett lenni a lelkem, mikor egy csöndes napon iszonyu jajgatást hallok a ház körül.

Kifutok, hát az egyik kis fiam jajveszékkel. Szerencsétlenül bukott át egy vastag gerendán s térdén alul kettőtört az egyik lába.

Olbe kaptam s bevitem a szegény gyermekemet.

Az orvos nagy gonddal illesztette össze lába csontjait; de meghagyta: úgy ügyeljek rá vagy egy hétig, hogy meg se moccanjon, mert különben semmiről sem felel. Megtettem, tanácsos ur, hogy egy hétig nem nyugodtam, de a fiam megmentettem.

De a sok orvoslás, a sok baj tönkre tett, tanácsos ur! Nincs, egy garas sincs a háznál. Ami keveset kapok, az kevés a mindennapi kenyérre is.

Igaz, hogy árverés van kitűzve nálam. A butorok, az ágyneműek, le vannak foglalva. Nem tehetek róla, tanácsos ur!

Elfásulva kell nézmem, ha mindenemet elviszik is. Ha kipuuszítják azt a kis hajlékot, a hol csendesen éidegéltem több bánattal, mint örömmel, hát majd tovább állok árva kis gyermekeimmel.

Legalább velünk is több lesz, akik az életem megátkozzák.

Bocsánatot kérek. Csak ennyit akartam elmondani!

12 havi részletfizetés mellett
létesít

villamos bevezetéseket csillárokkal együtt

Ifj. Stern Sándor

elektrotechnikai vállalata

Budapest, Lipót-körut 20. Nagyváradi, „Royal“ mellett.

sokat. Azt kérde, hogy ki és minő jögon lépték tul 200,000 koronával a költségvetést? A most előterjesztett számadásokat előbb szét kellett volna osztani a tagok között.

Bordé Ferencz felvilágosításul rámutat arra, hogy minden pótmunkát a felügyelő bizottság javaslata alapján a tanács rendelte el; vagy a közgyűlés szavazta meg.

Steiner M. Albert szerint csak azt kellett volna a Ganz-czeggel készíttetni, amire költségeloirányzat volt.

Bordé Ferencz a fővezetékhez nem szabad másnak nyulni, csak a Ganz-czégnek, mert 3 évi jótállása van.

Steiner M. Albert: Akkor el vagyunk adva!

Dr. Sarkadi Lajos az iránt intéz kérdést, hogy mennyi volt forgótökre és üzemre előirányozva.

Bordé Ferencz: 170,000 korona.

Rendes Vilmos a felvilágosításból azt látja, hogy nem 200,000 korona, hanem 400,000 korona többkiadás van.

Dr. Molnár Imre hiszi, hogy a több kiadás indokolt. A hiány fedezetéről gondoskodni kell s ezért az a kérdés, hogy ajánlja-e a bizottság a póthitelt.

Dr. Sarkadi Lajos a közgyűlés elé a való tényállás betérjesztését kívánja. Vagy akkor tévedtek, mikor 170,000 korona, vagy most, mikor 50,000 korona forgó tökét akarnak. Nehogy kellemetlenség keletkezzék, 100,000 korona forgótökről kell gondoskodni.

Bordé Ferencz elégnék találja az 50,000 koronát. Fogadják el a számadásokat, pártolólá terjeszszék a közgyűlés elé. Egyben javasolják, hogy a több kiadás fedezéséről póthitel által gondoskodják a város.

Dr. Sonnenfeld Zsigmond ezt ellenzi, mert nem kell formában került a szakbizottságok elé az ügy. Nem a tanács tette át véleményezés végett.

Ragány János sürgősnek tartja a ügyet. A februári közgyűlésen már gondoskodni kell, hogy kölcsön útján fedezzék a hiányt.

Mivel nem lett a kellő forma betartva, a szakbizottságok visszaadták a számadásokat s bevárják, míg a tanács véleményezés végett átteszi a pénzügyi bizottsághoz.

Tehát nem végeztek semmit; de legalább némi tájékoztatást szereztek a bizottság tagjai a villamos mű költségeiről.

A szabadelvűpárt szervezkedése.

A biharmegyei szabadelvűpárt tegnap délelőtt töltötte be a gr. **Tisza István** miniszterelnök lemondása folytán megüresedett elnöki széket.

Ezt felhasználták a párt tagjai, hogy a párt szervezése tekintetében is tegyenek valamit.

Elnökké **Szunyogh Szabolcsot** választották, míg a **Szabó József** halálával megüresedett alelnöki széket nem töltötték be, hanem e helyett hat társelnököt választottak.

A pártüléről a következőket írjuk:

Biharvámegye szabadelvű pártja tegnap délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Csarnok termeiben közgyűlést tartott, amelyen a párt nagyváradi és vidéki tagjai nagy számban jelentek meg.

A gyűlést **Hegyesi Márton** alelnök nyitotta meg, aki üdvözölve a megjelenteket, bejelentette, hogy a párt eddigi vezére, **Tisza István** a legmagasabb magyar méltóságra emeltetvén, a párt nevében üdvözölte.

Márkus László dr. jegyző felolvasta **Tisza István** gróf levelét, melyben az üdvözlést megköszönte. Majd felolvasta a miniszterelnök levelét, amelyben a párt élén viselt tisztségéről lemond.

Hegyesi Márton lelkes szavakban magasztalja **Tisza Istvánt**. Majd minden cziczoma nélkül proponálja, hogy a pártelnöki méltóságra válasszák meg azt a férfit, aki most politikailag nincs lekötve: **Szunyogh Szabolcsot**. (Hosszszantartó, lelkes éljenzés.) Azt hiszi, kimondhatja, hogy a szabadelvűpárt **Szunyogh Szabolcsot** egyhangulag elnökévé választotta. Az új elnököt melegen üdvözi s átadja neki az elnöki széket. (Eljenzés.)

Lelekes éljenzés közben foglalta el **Szunyogh Szabolcs** az elnöki széket s megtartotta székfoglaló beszédét. Fejtegette, hogy a közömbösség leküzdésére erős pártszervezésre van szükség. A hatékony szervezet létesítésénél bizonyos módosításokat kell tenni. Ezért az eddigi alelnök helyett hat társelnök és hat jegyző megválasztását ajánlja, hogy a tizenkét kerület kettéjére egy-egy elnök és jegyző jusson.

Az elnök indítványára egyhangulag választották meg az új elnökség tagjait, amely szerint:

Társelnökök: **Hegyesi Márton**, **Markovits Antal**, **Orley Kálmán**, **Papp János**, **Telegdi József**, **Tisza Kálmán gróf**.

Jegyzők: **Dr. Márkus László**, **Pallay Lajos**, **Mártonffy Bogdán**, **Poyvár Miklós**, **dr. Ertsey Péter**.

Az új szervezetnek három tagozata lesz. I. Az elnökség. II. A kerületi elnökök és a végrehajtó-bizottság. III. A választmány, melynek tagjait a kerületi pártok küldik ki.

Az elnök végül kegyeletesen emlékezett meg az elhunyt **Szabó József** alelnök érdemeiről, melyeket jegyzőkönyvben örökítenek meg, majd a közgyűlés felhatalmazását kérte, hogy a kerületekben és községekben a szervezkedésre mozgalmat indítson.

A közgyűlés erre megbízást adott az elnökségnek, végezetül pedig **Csapó Dezső** indítványára elhatározta, hogy az elnök beküldendő beszédét kinyomatja és a vármegyében szétesztja. A gyűlés déli 12 órakor véget ért.

A villamos vasut ügye.

A legutóbbi városi közgyűlésen a villamos vasut ügyében a polgármester azon ígéretet tette, hogy a februári közgyűlésen a törvényhatósági bizottság elé kerül az ügy s módjában lesz a villamos vasut részére szükséges áram szolgáltatása tárgyában határozni. A közuti vasut azon beadványát már ismertettük, amely szerint a 12 fillér egységárat hajlandó megfizetni az első tíz év azon éveiben, amelyben a villamos vasut 5% tiszta jövedelmet hoz. A villamos bizottság nem ajánlja ezen feltétel elfogadását, hanem azt véleményezi, hogy 350,000 hektowatt áram fogyasztásáig 14 fillér egységárárt adja a város a vasut részére a villamos áram hektowattját. A villamos felügyelő bizottság javaslatának tárgyalása céljából tegnap együttes ülést tartott a város gazdasági, jogügyi, pénzügyi bizottsága és a villamos felügyelő bizottság.

Bordé Ferencz elnöklete alatt **dr. Baróthy Akos**, **Köszeghy József**, **dr. Molnár Imre**, **Ragány János**, **Mihelyi Adolf**, **Hegedűs Géza**, **dr. Sonnenfeld Zsigmond**, **Mezey Mihály**, **Gerő Armfa**, **dr. Károly Irén**, **dr. Pácz Sándor**, **Déry János**, **Beczky Lajos**, **Steiner M. Albert**, **dr. Sarkadi Lajos**, **Milbák József**, **Lukács Odón**, **Komlóssy József**, **Balogh Döme**, **Kaczian Károly**, **Pekánovics Imre**, **dr. Sarkadi Lajos**, **Révész Jakab**, **Rendes Vilmos**, **dr. Moskovics József**, **Belányi Imre** és **Juricskay Barna** jegyző voltak jelen.

Bordé Ferencz elnök előterjesztette a villamos felügyelő bizottság fentebb ismertetett jelentését s jelezte, hogy a kérdés igen sürgős, mert a februári közgyűlésen szönyegre kerül a villamos vasut ügye.

Mihelyi Adolf szerint korai volna, ha most már állást foglalnánk a kérdésben, mikor még nem tudjuk, hogy mit mond ez újabb javaslatra a közuti vasut. Mindaddig ne határozzunk a kérdésben, míg a közuti nem nyilatkozik a villamos felügyelő bizottság által tett feltételekre. Ezt kérjék be s esetleg rendkívüli közgyűlésen foglalkozzanak az ügygel. **Dr. Molnár Imre** szerint sem tárgyalhatják most ezt az egyoldalulag ismert dolgot. Azt az óhajt azonban tényleg mindnyáján oszadják, hogy még február hónapban rendkívüli közgyűlésen vegyék tárgyalásra a villamos vasut kérdését.

Köszeghy József reméli, hogy a közuti rövid időn belül nyilatkozik. A felügyelő bizottság oly propositziókat tett, hogy arra könnyen megadhatja a közuti a választ. Rövid határidőt, 8-10 napot tűzzenek ki a nyilatkozat megtételére. A jelen voltak egyhangulag kimondták, hogy be kell várni a közuti vasut nyilatkozatát a villamos felügyelő bizottság újabb javaslatára. Ha ez beérkezik, rendkívüli közgyűlésen tárgyalják a kérdést. Szóval a villamos vasut ügye csak ott van, ahol volt.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárúnnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estélye).

Utóhang.

Ugy látszik, a **Nagyváradi Napló** is visszaretten attól, hogy valaki akár a katolikusok, akár a más vallásnak jóékonyságát ócsárolja, kicsinyítse és bár nem mondja ki, de mégis kételkedik benne, hogy valaki Váradon ezt a katolikusokkal szemben megtette volna.

Tényekre hivatkozom:

1902. decz. végén **Dési Géza** a Szigligeti-Szinhabban a műkedvelői előadáshoz írt prologusában mondotta — amit különben ugyanezen időtájt a **Nagyváradi Napló** vezércikkében is megirt, — hogy Nagyváradon immár a jótékonyságban is a zsidók vezetnek.

1903. február 20-a táján **Gröss Menyhért** a nagymester ugyancsak a **Nagyváradi Naplóban** megtamadt a felekezeti jótékonyságot, a Szt. Antal-kenyér osztást stb.

1904. jan. 1-én **Várady Zsigmond** a **Nagyváradi Napló** vezércikkében adja a szegény emberek azt a jó tanácsot, hogy ha segélyre van szüksége, inkább menjen zsidóhoz, mint jó keresztényhez, mert, ennek vagy szive nincs, vagy pénze.

Máskor is volt részünk ilyen támadásokban, de mikor dolgozatomat készítettem, ezek jutottak eszembe, ezekre tettem azokat a reflexiókat, amelyek olyan zokon estek a Nagyváradi Naplónak, amelyek pedig okvetlenül elmaradtak volna az említett előzmények nélkül.

Békés természetű ember vagyok, annál

békésebb, ha a ker. szeretet műveiről beszél; de nem hagyhatom szó nélkül a legszentebb művek, legszentebb érzelmek és legáldásosabb intézmények ellen intézett támadásokat.

Dr. V. Gy.

* **Pör a város ellen.** Legutóbb ismét megszapordtak a város pörös ügyei. A *Meteor* fizikai eszközök gyára beperelte a várost 3850 korona erejéig. Ugyanis ily értékű mintaszűzőket küldött hónapok előtt a városház s a főmérnök csak ketek múltán küldte vissza azokat, mire a gyár a minták megtartását követelte s most pör útján követel a 3850 koronát.

* **A főigazgató hivatalos látogatásai.** *Nátafalussy* Kornél királyi tanácsos, a nagyváradi tankerület királyi főigazgatója tegnap, szombaton kezdte meg a nagyváradi középiskolák látogatását. Először az állami főreáliskolát veszi alapos vizsgálat alá s ha itt befejezi, a premontrei kanonokrend katolikus főgimnáziumában kezdi meg látogatásait. A vizitációk körülbelül az egész hetet igénybe veszik.

* **Somogyi Károly jubileuma.** A nagyváradi színigazgató jubileumára lelkesen készülnek az ünnep rendezői, akik a méltóan fényes szolemnitás programját is megállapították. A meghívókat most küldte szét a rendezőség ama városok törvényhatóságának és szünügyi bizottságának, amelyekhez Somogyi Károlyt negyven éves színészi működése révén melegebb emlékek csatolják. Foglalkozik már a jubileummal a főváros sajtója is, mely rokonszenvesen emlékezik meg az ünnepi készülődésről. A jubileum február 12-án, pénteken este lesz s a színpadon prologussal kezdődik, melyet *Bíró* Lajos a Szabadság szerkesztője ír az ünnep alkalmára s *Keszler* Ede fog szavalni a függetlenség előtt. A színpadon ezután az ünnepelt színigazgató az üdvözlőket fogadja, majd összevont előadásban a *Váljunk el!* kerül színre, amelyben a jubilálás egyik legkedvesebb régi szerepét, *Deprunel*est játssza. A színházi előadás után a Kereskedelmi Csarnok díszteremben társasvacsera lesz Somogyi Károly tiszteletére. A banketten egy teríték ára 4 korona. Itt említjük meg, hogy a százas rendezőbizottság hétfőn délután ülést tart a színpadon.

* **Katolikus Szabad Liceum.** Mához egy hétre ismét matinét tart a katolikus Szabad Liceum. Ezuttal dr. *Némethy* Gyula és *Zivuska* Jenő, a »Becsületbíró« koszorú szerzője tartanak felolvasást, zeneszámmal pedig *Frankó* Sándor, a kiváló ifjú hegedűművész fogja a közönséget gyönyörködtetni.

* **Vívóiskola Nagyváradon.** Mint értesülünk, *Göbölös* Sándor okleveles vívótanár közelebb vívótanfolyamot nyit Nagyváradon. E célra a régi városháza nagytermét szándékozik kibérelni. Tegnap beadványt intézett a városhoz, amelyben a terem bérbeadását kéri.

* **Kinevezés.** *Plósz* Sándor igazságügyminiszter *Bányász* Zsigmond színérváraljai kir. járásbírói segédtelekkönyvvezetőt a derecskei kir. járásbíróshoz telekkönyvvezetővé nevezte ki.

* **A Szacsavayták összejövetele.** A »Szacsavay Imre asztaltársaság« mélyen tisztelt tagjait tisztelettel kérem, hogy ma, vasárnap este 8 órakor, a szokott helyen: a »Kékmacska« vendéglőben tartandó összejöveteleinkön több

fontos tárgy megbeszélésevégett teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1904 február 7-én. *Zboray* Gyula társelnök.

* **Furfangos tolvaj.** Egy agyafurt gonosztevő tegnap a család egy bár primitív, de nagy, leleményes tolvajszerepe valló nemével operált meg egy vidéki egyszerű földművest. *Cseke* Károly nagyszalontai földműves tegnap délelőtt, hogy bejött volna az állomástól, észrevette, hogy egy előtte haladó ember egy pénztárczát ejtett el. A pénztárczát azután *Plesz* Vilmos notórius tolvaj *Cseke* szemeláttára felvette. *Plesz*, hogy ne keltsen gyanút, *Csekét* az egyik mellékutczába hívta, hogy megnézzék, mi van a tárczában. A tárczában egy gyűrű volt és egy arról szóló irás, hogy a gyűrű 40 koronát ér. *Cseke* előbb azt ajánlotta, hogy adjon neki *Plesz* 5 forintot és tarítsa meg a gyűrűt tárczástól. *Plesz* viszont azon ajánlatot tette, hogy adjon neki *Cseke* 5 koronát és legyen övé a gyűrű és a tárcza. *Cseke* tényleg adott 5 koronát és az ekként neki jutott karikagyűrűvel bejött egy gyógyszerertárhoz és óvatosan megtudakolta, mennyit érhet ez az arany gyűrű. Itt aztán megnyugtatták, hogy a gyűrű éppenséggel nem arany s az értéke sem több, mint 20 fillér. A becsapott ember felment a rendőrségre, hogy panaszt tegyen és itt találkozott *Plesz* Vilmossal is, akit egy régebbi csinyjeért hívtak fel számadásra. *Plesz* lezárattott.

* **Csontos öngyilkossági kísérlete.** A rablógyilkossággal vádolt *Csontos*, a kit a pest-vidéki törvényszék fogházába vittek tegnap, reggel öngyilkosságot kísérelt meg. Kabátját szét hasogatta, a darabjaiból kötelet font és felakasztotta magát. De az őrk észrevették és levágták, úgy hogy *Csontos*nak semmi baja se lett. A gonosztevő nagyon meg van rémülve és folyton az akasztófát emlegeti. A rendőrség letartóztatta *Csontos* kedvesét is.

* **A Gazdasági bank beszámolója.** A nagyváradi pénzügyintézetek egyik tekintélyesebbje: a Gazdasági és Iparbank ma, vasárnap, február 7-én délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlést.

* **Névváltoztatás.** *Rosenberg* Sámuel nagyváradi lakos vezetéknévét »Radó«-ra változtatta.

* **Földrengés Kézdivásárhelyt.** Kézdivásárhelyt tegnap reggel 3 óra 52 perczkor heves földrengés volt. Egymás után három nagyon heves, másodperczenként ismétlődő, erős lökés velt észlelhető északkeleti irányban, melyeket 6—8 másodpercz múlva újabb négy gyöngébb lökés követett.

* **Kártyasipisták kezében.** Tegnap délelőtt történt egyik kolozsvári-utcai ház udvarán, ahova egy falusi ember is betévedt, hogy ennek a jámbornak ezüst zsebóráját »hol a veres, itt a veres« czímen ismert és népszerű sipisjátékban hamarosan elnyerték. Az ember feljött ugyan a rendőrségre, hogy elpanaszolja a baját, mikor azonban értesült arról, hogy ama kártyapárti, melyben ő is így résztvevett, tiltott volt, — ugylátszik megszeppent és a helyett, hogy panaszt tett volna, szép csöndesen meglépett.

* **Találtak egy erszényt pénzzel, gyűrűvel és jegyzékkel; egy másik erszényt egy medailonnal és egy bélyeggel; egy nő bluzt, egy fél cipőt és egy kapu kulcsot.** Igazolt tulajdonosaik átvehetik *Mendelényi* Béla rendőrfogalmazónál.

x Tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó czég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 606

x **A Horgony-Pain-Expeller** (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfá-

jas, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkóránál, minő: a korola és hányóhasfájás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő bázisszer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment«-et tessék kérni és a »Horgony« védjegyre figyelni kell. 441.

x **Igen czélszerű,** a vevőközönség előnyeit szolgáló ujtása a *Spitzer Testvérek* czégnek, hogy hazai vászon gyárak legjobb produktumait összpontosította divatruházában, hol csak megbízható jó áruk kerülnek forgalomba, olcsó gyári árak mellett. Mai számunkban közzétett hirdetésére tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk annyival is inkább, mert e czéget szolid és megbízhatónak ismerjük. 608

x Tisztelettel hívjuk fel olvasóink szives figyelmét **Löwinger Magdolna** »Első nagyváradi harisnya-kötő és szövő-gyárának« lapunk mai számában közölt hirdetésére.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap: d. u. Nebántsvirág, este Vándorlegény.

Hétfő: A Csodagyermek.

Kedd: A Doktorkisasszonyok.

Szerda: A Doktorkisasszonyok.

Csütörtök: Hamlet.

Péntek: Váljunk el. Somogyi Károly színigazgató 40 éves színészi jubileuma alkalmából.

Szombat: »Egyenlőség«.

Vasárnap: »Egyenlőség«.

Bibliás asszony.

Tegnap este ismét egyik jó előadásokból ismerős operettet elevenítettek fel a Szigligeti színházban. A mulatságos darab torz karikatúráit már kitűnő alakításban ismerjük s tegnap új, eredeti figurákat láttunk mégis. Első sorban *Szalmáry* hercege oly ötletes, finom alak, melyet ritkán látunk operettekben. Gyönyörűen énekelt *Parlagi* Kornélia, hogy ne említsük érdemétül pazar tolettjeit. *Haller* Irma pajzánságán kívül vajmi keveset adott a szerepébe.

Horváth Kálmán Verő Vár-vár című kuplóját énekelte, de feléyi hatással sem, mint annak idején Nyárai.

A rendezés kivételesen ötletes és hatásos volt a második felvonás tableauja, pazar látványossága elragadta az ifjúságot s zajosan tapsolták a kar egyik legbájosabb tagját: Zách Terkát.

A mai előadások. Ma délután a Nebántsvirág kerül színre fél helyárrakkal *Haller* Irmával a czimszerepben.

Vándorlegény. Eisler operettje, a Vándorlegény kerül ma este színre a Szigligeti színházban. Főszereplők: *Ruzsinszky* Ilona, *Parlaghy* Kornélia, *T. Pogány*, *Békeffy*, *Horváth* Kálmán stb.

A szünügyi bizottság ülése.

Hétfőn délután 4 órakor a szünügyi bizottság ülést tart a városháza kistermében. Ez értekezletre ez uton hívja meg a bizottság tagjait

Hoványi Géza,
elnök.

MULATSAG.

Farsangi Naptár.

Február 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
Február 10. Kath. Kőr. bálja.
Február 15. Gyermekbarát Egyesület estélye a Keresk. Csarnokban.
Február 16. Jogásztáncestély a Zöldfában.

Báli levelek.

V.

Az új gyakorlati szabályzat.

Mottó: Csak szívesen!

A haladó kortól nem marad el a hadsereg sem. Tegnap a Kereskedelmi Csarnokban bemutatták az új gyakorlati szabályzatot, mely hivatalosan arra, hogy hadseregünk tekintélyét a netovábbig emelje. Az új szabályzat megnyerte a legfelsőbb jóváhagyást (Reichs-Kriegsministerial-Erlass Nr. 139—1904. I. Sect. III. Abthlg), valamint a legeslegfelsőbb jóváhagyást is a nagyváradai hölgyektől.

Tudom, a hölgyeket érdekli a katonai szaktudomány; ezért az új reglamából kiszakítom s ezennel asztalára teszem a következő érdekes lapokat:

57. oldal. Az egyes katona kiképzése csatárrá. Fődolog a fáradhatlanság, a kitartás a harcban. Arra kell fektetni a fősúlyt, hogy a harcban el ne veszítse a csatár (Plänker) a fejét, legfeljebb a szívét. A tárczájának ugyanis lüttek, abból hónap 2-ára elfogy a municzió. Alább a 69. §. szól a municzió pótlásáról (lásd házasság alatt is). Különben is a veszteség nem nagy, mert szívért szív jár cserébe s ennél a cserénél mind a két fél nyer. Fáradhatlan, kitartó ostrom, heves valczer-rohamok biztosítják a diadalt, a mely . . . stb, itt új oldal következik, kevésbé érdekes.

79. oldal. Kitartás a tűzben. A négyes alatt fejlődnek ki a csapatok s akkor adja ki a vezényszót Herrn Arme-Ober-Commandant Papp-Kovács:

— Kitartás! Colonne!

(Milyen jó a magyar vezényszó! a kitarítás Colonne-t senki sem hibázza el, de tessék csak megnézni a gyakorlótéri Colonne-mozdulatokat, a melyre a kapitány ur szája is mozdulni szokott, de nem éppen dicsegetre.)

A »kitartás« alatt a végső ütközetre készül a két fél. Már alig lehet a hevességet visszatartani, a jobbra menetelések, urak kettővel előre-portyázások csak a harci kedvet növelik. Herrn Arme-Ober-Commandant Papp-Kovács hiába tartja féken a törzskart, Krajcsóvics János huszárosan felmondja az engedelmességet:

— Attak! Csárdás!

A mezei csapatok, a civilek rázugják:

— Csárdás! Attak!

A harc izgatóbb lesz s következik . . . ismét új oldal, a melyet nem olvasni, hanem gyakorlatilag végigélni kell.

118. oldal. A tiszt szerepe a csatában. nemes és magasztos szerep. Előli siet a csatába s elsőnek is sebesül meg. De édes ez a seb, mert édes, a ki adta s meg is gyógyítja, a ki adta . . .

165. oldal. Az ütközet befejezése. Egyik rész győz, a másik meghőzől . . . Beszéljen a mamával . . .

201. oldal. A magyar vezényszó — mikor az anyós kommandíroz . . .

Egy új reglama értelmében folyt le tegnap a helyőrségi bál a Kereskedelmi Csarnok disztermében. Tündéri fényt kölcsönzött a teremnek a villamos fény, melyet ez alkalomra a tisztek bevezettek. Bronzból készült tölgygirlandok díszítették a termet, a levelek közt száz és száz villamos körte izzott, míg a terem háttérében villamos körtékkel díszített lombsátor állott a bál lady patronessei számára. A villamos díszítés a Ganz-czéget, az izléses virágdisz pedig Farkas kertésztelepét dicséri.

Remek látvány volt, mikor Schlemüller vezérőrnagy bevezette Steinsberg Móríc altábornagynét, követve a többi előkelőségektől. Egy intésre kigyultak a villamos lámpák s tündéri fényben szótt az egész terem. A zenekar halk lengyelkét játszott, miközben a bál vendégei sétával kezdték meg a mulatságot.

A táncot báró Karg János nyitotta meg Steinsberg Móríc altábornagynéval, majd belevyúltak a többi párok is és kifogyhatlan jókedvvel folyt a tánc a kora hajnali órákig. A négyeseket 60 pár táncolta. Karnevál herczeg meg lehetett volna elégedve a sikerrel, mert a hölgyek teljes diadalt arattak: sehol sem táncoltatták a hölgyeket oly lelkesedéssel, mint a tiszti bálon. Es Karnevál herczeg még sem volt elégedett . . . A bál végével megbeszélést (Besprechung) tartott vezérkarával s kinyitva az új gyakorlati szabályzatot a 243-ik oldalon, fejükre olvasta a következőket:

»A népfelkelés. Mikor pedig a rendes katonaságot legyőzik, fegyvert fog az egész ország. A katonáknak segítségére jönnek a civilek, a népfelkelés.« — Elvárom tehát, fejezte be a herczeg, hogy a katólikus bálon a népfelkeléssel egyesülve önök fogják a hölgyek fölött a győzelmet kivívni.

Majd meglátjuk! »Találkozunk Filippinél, azaz a Katólikus Bálon!«

A jelen volt ellenfelek közül a következőket sikerült összejegyeztünk:

Leányok: Adriányi Elza, Bodnár Ilonka, Czajlik Rózsika; Czunk Ilonka, Cseresnyés Iczuka, Cseresnyés Lujza, Gönczöl Margit, Hegedüs Ilonka, Hlatky Margit, Imrik Márta, Kazinczy Mariska, Konrád Margit, Kornstein Edith, Kun Margit, Latschy, Irénke, Margitay Genka, Markovits Vilike, Miskolczy Agnes, Neuhozer Margit, Orley Annuska, Sebestyén Edith, Terényi Irma.

Asszonyok: Bodnár Gyuláné, Czveck Kálmáné, Deák főhadnagyné, Fischer Oszkárné, Fenyő ezredorvosné, Dr. Gyémánt Jenőné, Hegedüs Gézané, Hlatky Endréné, Hummel Józsefné, Huba Jánosné, Huzella Gyuláné, Hranyczy Károlyné, Dr. Imrik Péterné, Jamniczkyné, Jony századosné, Juraschek Elemérné, báró Karg Jánosné, Kovács Józsefné, özv. Kazinczy Gézané, Konrád Márkóné, Kornstein Emilné, Kubinyi Györgyné, Lausch Károlyné, Lukács Odónné, Mayor Miklósné, Meister századosné, Margitay Józsefné (Csáktornyai), Markovits Antalné, Miskolczy Ferenczné, Meskó Boldizsárné, Moskovits Józsefné, Mádi Kovács Istvánné, Nagy Gyuláné, Orley Kálmáné, Parsche századosné, Schmidt Pálné, Sebestyén Ilona, Schwartz kapitányné, Steinsberg Móríné, Schwarcz Gézané, Sznaaszenka Ernőné, Szokoll Józsefné, Volff kapitányné

Notabilitások: Steinsberg Móríc altábornagy, Schlemüller Vilmos vezérőrnagy, dr. Beöthy László főispán, br. Karg János ezredes, Schmidt Pál ezredes, Lukács, Hummel, Lausch alezredek, Szechenyi Jenő kanonok, Mangra Vazul, Miskolczy Ferencz alispán, Medvigy Mihály, Sável Kálmán, dr.

Imrik Péter, Huzella Gyula, Hlatky Endre, dr. Konrád Márk, Hranyczy Károly, Szmazsenka Ernő, Hegedüs Géza, Rees E. L., Miskolczy Barna, Fischer Oszkár, Sokoll, Mayor Miklós, Burián, Philippovich őrnagyok, Balogh, Jóny, Vaskó, Losschmidt, Scholtz századosok, Kozáry Gyula, Makkay József, Makuez Ernő, Szmazsenka Ernő, Lukács Odón, Reinle Gyula, dr. Gyémánt Jenő, dr. Thury Kálmán, Bodnár Gyula, Hutszka József, Kornstein Emil, Markovits Antal.

A vendéglőt Kovács László vendéglős látta el kifogástalanul, a cigányzenét pedig Hamza Gyuszi bandája szolgáltatta.

A kath. Legényegylet bálja.

A nagyváradai Kath. Legényegylet ma, vasárnap este tartja meg ez idei bálját a Zöldfa-szálloda termeiben.

A pompás sikerűnek ígérkező bál iránt oly nagy az érdeklődés úgy Nagyvárad, mint a közeli vidék előkelőbb iparos családjai körében, hogy a rendezőség alig volt képes eleget tenni a meghívók iránti óhajoknak és így a bál sikere már előre is biztosítva van, ami különben is a Legényegylet mulatságainál már megszokott dolog.

Az előjelekből ítélve az idei bál siker és kedélyesség tekintetében bizonyára felül fogja mulni az egylet eddigi pompás mulatságait is.

A bálon résztvevő hölgyeknek a figyelmes rendezőség csinos és értékes meglepetéssel fog kedveskedni.

Kezdeté este 8 órakor. Jegyek csakis meghívó előmutatása mellett adatnak ki. Beléptidij: személy-jegy 2 korona, családjegy 4 korona.

Katólikus Bál.

A hét eseménye: a Katólikus Bál.

Nem hirdeti lobogó a Fő-utcán keresztül, de minden utcán, minden házban beszélnek róla, a hol csak bájos fiatal leányka van.

A fiatal emberek nem sokat beszélnek róla, de annál többet eszelekesznek. Ennek a csupa agilis fiatal emberből álló rendezőségnek köszönhető, hogy ma már a nagyszabású bál összes előkészületei be vannak fejezve.

A bált a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben, f. hó 10-én, szerdán tartják meg. Zene kétféle is lesz: a 37. gyalogezred zenekara játssza a körtáncokat és négyeseket, a magyaros csárdást pedig — Bura Karcsi kintű bandája.

Megérkeztek Budapestről a remek táncrendek is. Rokokó stíli paizst ábrázol a táncrend, középen K. B. monogrammal. A paizsról arany(-ozott) lánczocskákon (utánzott) drágakövekkel kirakott kis kard lóg. Azokból a lányokból lesz ám kardos menyecske, a kik ezt a kardos táncrendet tűzik oldalukra! A rendezőség nem feledkezett meg a mamákról sem: a mamák is kapnak csinos kis táncrendeket, a minek az a logikája, hogy minden mama lássa, hogy a bálból annyi táncz mellett lehetetlen világos virradat előtt hazamenni.

A báloknak tudvalevőleg két halálos ellensége van: a petrezselyem és a hazafelé szökődés. Nos hát a Kath. Bálon mind a kettő ki lesz zárva.

Bájos tündérnyak elkészítették a rendezői jelvényeket is. Versenyeztek a leánykák a munkában s e versenyben a győztesek kik lesznek? a rendezők, a kik az igazán bámulatos ügyességgel és izléssel himzett jelvényeket vi-

selik. Egy női táncrend és egy rendezői szalag látható *Jelinek* Ferencz kirakatában. A rendező urak jelvényeiket a bál estőjén a pénztárnál egy korona (potom ár) ellenében átvehetik: azonfelül rendezői fehér szegfűcsokrocskákat 40—40 fillérért ugyancsak *Jelinek* Ferencz készít.

A termet *Farkas* József műkertész fogja díszíteni azzal a jól ismert izléssel, mely az ő munkáit is jellemzi. Ugyanolyan díszítés lesz, a milyen a tegnapi tiszti bálon elragadta a közönséget.

Erdekes specialitása szokott lenni a Katholikus Báloknak a *báli lap*. Ez az idén is meg fog jelenni: csattanós, találó címére a rendezőség 1 azaz egy korona pályadíjat tűzött ki, a melyet holnap ítélnek oda.

Lesz még . . . hát lesz, amivel kezdeni kellett volna, de ami magától értetődik s így említeni sem kell: lesz kitűnő hangulat, aranyos jókedv, magyaros kedélyesség. Es lesz bánat is: azok bánata, akik erre a bálra nem mehettek el . . .

EGYESÜLETEK.

A nagyvárad-váralja-velencei kath. kör első közgyűlése.

A nagyvárad-váralja-velencei Katholikus Kör ma, vasárnap délután fél 4 órakor saját helyiségében tartja első rendes közgyűlését, melyre a kör tagjai tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgyai:

1. Házvétel.
2. Az alapító-taggyűjtőiv bemutatása.
3. Elnök, alelnökök, igazgató-választmány megválasztása.
4. A jóváhagyott alapszabályok bemutatása.
5. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1904 február 6.

Gabriely Lajos,
elnök.

A »48-as népkör« gyűlése. A nagyvárad 48-as népkör választmánya ma (vasárnap) délelőtt 10 és fél órakor (Kert-utca Dr. Kutiák-ház) választmányi ülést tart.

A Réti Népkör közgyűlése. A nagyvárad Réti Népkör folyó hó 21-én délután 2 órakor saját helyiségében közgyűlést tart, melyre a kör tagjai azzal hívatnak meg, hogy határozatképes számban meg nem jelenésük esetén a közgyűlés következő vasárnap, február 28-án délután 2 órakor a megjelent tagok számára való tekintet nélkül meg fog tartatni. Nagyvárad, 1904 február 5-én. *Fröhlich* János, elnök.

Az »iparos ifjak« közgyűlése. A nagyvárad ipartestület ifjuságának önképző egylete ma, (vasárnap) d. u. 3 és fél órakor alapszabályának módosítása végett rendkívüli közgyűlést tart. (Szent László tér Kovács-ház.)

Igazságszolgáltatás.

A fogházlakó.

Olyan mint a fogház falán tengődő nyirkos penészvirág. Sápadt csenevész, nyomorék emberke a kis *Klein* ez az állandó fogházlakó. Ott lakik évek óta az év háromnegyed részében a megyeház udvari iromba nagyházban. Nem kényszerűségből, nem vezekelve, de megelégedett nyugalommal. Mert ezek a penészes nagy falak megvédene a pusztulástól, — mondogatja a nyomorék emberke.

Ott künn dideregve éhezve küzködni kell s nem bírja az ember munkával, hát gazemberkednie kell.

No jó, hát ilyenkor ha tesztek is valamit csak olyasmit, a miért egy-két hónapra bekerülhetek a fogházba.

Itt jut egy kis kenyér s nem kell okvetlenül megfagyni. Itt elmélkedik cinikus nyugalommal a kis *Klein*. Nem nagy gazember, de tudatosan követi el apró csinyeit, a miért aztán bekerül a gazemberek társadalmába.

Tegnap megint ott ült a vádlottak padján a nyomorék kis *Klein*. Valami vásári zsebmetzésért vonták felelősségre. A nagypiaci közkutnál emelte el néhány oláh atyafi pénzes zacskóját.

Három hónapra így aztán megint pihenhet a kis *Klein*.

Nem kell itt künn nyomorognia, meghúzódhatik a penészes falak mellett.

Sajtópör Bartha Miklós ellen.

Bartha Miklós a M—g január 15-iki számában »Veszélyes tünetek« cím alatt vezércikket írt, a most folyó katonai javaslatokról. E cikkében azt tanácsolta a katonáknak, hogy tanuljanak meg jól csúba löni, a kardot jól forgatni, tartsanak fegyelmet és engedelmességet — akkor jó katonák lesznek. De német szóra ne hallgassanak soha. A budapesti kir. ügyészség a cikk utolsó sora miatt, most. izgatás vétségeért vizsgálatot rendelt el *Bartha* Miklós ellen.

NYILTTÉR.

Nagyszabású vivmány!

Csak 10 frt

egy kitűnő működésű

phonograph

két jó hengerrel.

Egy kemény öntésű henger 85 kr.

Ezen beszélő-, éneklő- és zenélő-gépek tisztán és hangosan működnek.

Bárki is meglekintheti meggyőződés végett.

Kapható:

Szilágyi Géza^{utóda}

órás üzletében

Nagyvárad, Szt. László-tér.

a Fekete Sas szálloda épületben.

Hengerek nagy választékban.

Bérbeadó vendéglő.

A Félix-fürdő mellett a »BIHAR«-szálloda 19 vendégszobával teljesen berendezve, a vendéglős részére 7 szobás la-

kással, istálló, kocsiszin, jégverem és teraszszal ellátott mulató helylyel, 3 egy-másutáni évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni

Kernáts János

tulajdonossal,

a Püspök-fürdőben.

620

Dr. Heiman József

orvos özvegye

mély tisztelettel tudatja, hogy elhunyt férje

fogorvosi műtermét

egy kiváló fővárosi fogorvos vezetése mellett, valamint elhunyt férjének kipróbált tudású orvos assistense és ügyes fogtechnikusa működésével a régi szellemben továbbra is fenntartja, — azzal a tiszteletteljes kéréssel fordul a mélyen tisztelt közönséghez, hogy műtermét régi bizalmában és pártfogásában továbbra is részesítse.

TANUGY.

A nőipariskola II. félévi tanfolyama.

A nagyvárad nőipariskola igazgatósága tudatja, hogy a II. félévi tanfolyam e hó 15-én veszi kezdetét. Arva leányok iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal jelentkezzenek az igazgatósági irodában: Fő-utca, Apolló-épület.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 129. Bérletszám 119. (páratlan.)

Ma, vasárnap 1904. február 7-én:

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

Nebántsvirág.

Operette.

Este 7^{1/2} órakor rendes helyárrakkal:

Vándorlegény.

Operette.

MELYARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzsek 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre váltható a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, hétfőn február 8-án

A csodagyermek.

Operette.

TAVIRATOK.

A delegáció tengerészeti albizottságának ülése.

Budapest, febr. 6. (Saj. tud. táv.) Ma tartotta meg a magyar delegáció tengerészeti albizottsága előkészítő értekezletét.

B. Vilczek Frigyes a magy. ipar mellőzését látja a tengerészeti felszereléseknél s a quóta arányában sürgeti a beszerzések eszközlését.

Kubinyi Géza úgy véli, hogy a bizottság csak pénzügyileg vitathatja meg a tengerészet költségvetését s indítványozza, hogy politikai és hadügyi indítványait, halasszák a hadügyi bizottság ülése után, megvárva Fitreich hadügyminiszter előterjesztéseit. Vörös László és Okolicsányi felszólalásai után

Sényi Péter sorhajó hadnagy válaszol a tengerészeti felszerelésekről elhangzott panaszokra. Adatokkal igazolja, hogy a felszerelések 31 százalékát magyar iparosoktól szerzik be, nem számítva a munkadíjakat. A viszonyok — ugymond — évről-évre javulnak, de eddig Magyarországból nagyobb összegű beszerzéseket nem tehettek.

Ezután szavazásra került sor s a javaslatokat általában s részleteiben elfogadták.

Huszárok a nemzeti vívmányokért.

Budapest, febr. 6. (Saj. tud. táv.) Ismét katonai szenzáció hírére hozza a táviró. Holló Lajos képviselőhöz kerületéből a Radeczky huszárok levelet írtak, a melyben lelkes, közvetlen hangon kintartásra küzdelemre buzdítják az obstruálókat.

— Mi szenvedünk legjobban az obstrukció miatt, de türeink a győzelem reményében, — írják a lelkes magyar fiúk.

— Mert jobban fáj nekünk az, hogy magyar létünkre a császárt kell szolgálnunk fekete sárga lobogók alatt, német kommandóra.

Emlékszünk még a nagy Rákóczy fejedelemre és Kossuth apánkra. Ha kell meghalunk a szabadságért! az édes magyar szívéért! Ha kell tovább szenvedünk a két évi szolgálatért, magyar vezényletért és magyar zászlónkért.

Az orosz-japán háború küszöbén.

Szentpétervár, febr. 6. (Saj. tud. t.) Ma az özv. csárna kihallgatáson fogadta Striklov tengernagyot s hosszasan informáltatta magát a háború eshetőségeiről. Végül kérte a tengernagyot, hogy őrizkedjenek a háború elfajulásától.

Szentpétervár, febr. 6. (Saj. tud. t.) Dél felé híre futott, hogy a háború megindítása elodázódott s a börzén a hir nagy értékemelkedést okozott.

Tokió, február 6. (Saj. tud. táv.) A háború megindítása elkerülhetlen. Az egész nemzet lázasan készülődik a háborúra. Eddig több mint két millió folyt be önkéntes adományokból.

Singapore, febr. 6. A Nishin és Kasaug japán hadihajók észak felé tengernek indultak.

Páris, febr. 6. A helyi japán követ a Figaro egyik munkatársának azt mondta, ellenkezik a valósággal az az állítás, hogy Japán nem akar kibékülni. Epp ellenkezőleg, Japán békülékeny és békeszeretőnek mutatkozott. A közvéleményt Japánt illetőleg félrevezették. A japáni diplomácia nem erősítette azt, hogy mindent vagy semmit. Japán igen nagy engedményeket tett Oroszországnak és a sajnálatos viszály minden fokán megmutatta Japán jóindulatát. Most, jegyzé meg a követ, minden az orosz kormánytól függ és a fejlődést bizalommal várjuk.

Letartóztatott iparlovag.

Eszék, február 6. Most utólag kiderült, hogy Milojevics Nikola, a napokban Vukovárott letartóztatott iparlovag, Zágrábban és Eszéken is hosszabb időn át tartózkodott. Zágrábban az obzoristák és a realisták Milojevics tiszteletére, ki a macedón komité tagjának vallotta magát, disztrakomát rendeztek. Eszéken Milojevics (alias Davidov) szintén az ellenzék vezérférfiaival érintkezett kizárólag, kiktől azután elutazása előtt a szláv szolidaritás megpecsételéseire kisebb-nagyobb összegeket csalt ki! (M. T. I.)

A szerb kormány lemondása.

Belgrád, február 6. A Gruics-kabinet lemondásának okairól szóló félhivatalos szerb forrásból ezideig elterjedt jelentésekkel szemben a Stampa autentikusnak bizonyult tegnapi híre az orosz ügyvivőnek az összeesküvőknek udvari szolgálatból való elbocsátása iránt tett előterjesztését illetőleg azt bizonyítja, hogy a kabinet lemondása főokainak egyike az, hogy a kormány nem tudja az összeesküvők kérdését a szerb állam érdekében megoldani. Gruics nem azért mondott le, hogy a mint szerb félhivatalos helyen állítják, ellenfeleinek örömet megrontsa, hanem, mert a parlamentnél nehézségekhez Muraviev ama nyilatkozata is járul, hogy a diplomáciai kar nem vesz részt az udvari bálon, ha addig az összeesküvőket el nem távolítják. Erre azután elhatározta a kabinet, hogy lemond a nélkül, hogy elhatározását megindokolná. Mivelhogy a jelen politikai helyzetben csak egy Protics-Pasics vagy pedig egy Pasics-kabinet volna lehetséges, Pasics pedig teljes energiával igyekeznék az összeesküvők eltávolítására, az összeesküvők körei lázas tevékenységet fejtenek ki, hogy a Pasics-féle kombinációt meggyúsítsák. Eljárásukban támogatják őket a szélső radikálisok. Jellemzős, hogy az összeesküvőkkel tartó Mali Journal Pasicsot hevesen támadja, azt mondván, hogy a radikális párt ellenségei Pasicsot mondják az egyetlen tehetséges miniszterelnöknek, pedig ő Szerbiát csak bajba sodorná. (M. T. I.)

Leégett város.

Santiago de Chile, febr. 5. Duardo város január 30-án nagy részben leégett. (M. T. I.)

SZERKESZTOI POSTA.

B. T. Helyben. Tényleg több fegyelmi ügy folyik a városnál, de ebből kettő olyan súlyos, hogy ha beigazolást nyer, körülbelül hivatalvesztéssel jár. Ismerjük teljesen ezeket, de nem utazunk szenzációkban. Az legfeljebb naiv ijjesztés, hogy azoknak ismertetése a sajtótörvénybe ütközik.

Az újságírói tisztességbe sem vág az igazság közele; legfeljebb izlés dolga. Ezt pedig nem mi, hanem mások tarulhatnák meg.

KÖZGAZDASÁG.

Szelvénybeváltás. A nagyváradi ipar-estületi hitelszövetkezet 1903. évi nyereségosztaléka a 4. számú szelvény ellenében, a dél-előtti hivatalos órák alatt, pénztárunknál kifizettetik. — Együttal tudatjuk, hogy a mennyiben a 2-ik számú szelvény, a folyó év folyamán be nem váltatnák, annak értéke az alapszabályok 60. § 10. pontja értelmében a tartalékalap javára elévül. Nagyváradon, 1904. február hó 7-én. Az igazgatóság.

A szerkesztőjétől és a szerkesztőtől

Dr. VUCSKICS GYULA.

Árverési hirdetmény.

A nagyváradi lat. szert. püspökség tulajdonát képező

rézbányai vendégfogadó

telkével és tartozékaival együtt 1904. márczius 14-én délelőtt 9 órakor Lunkán, a püspökségi erdészlakban tartandó nyilvános szóbeli árverésen eladásra bocsájtatik.

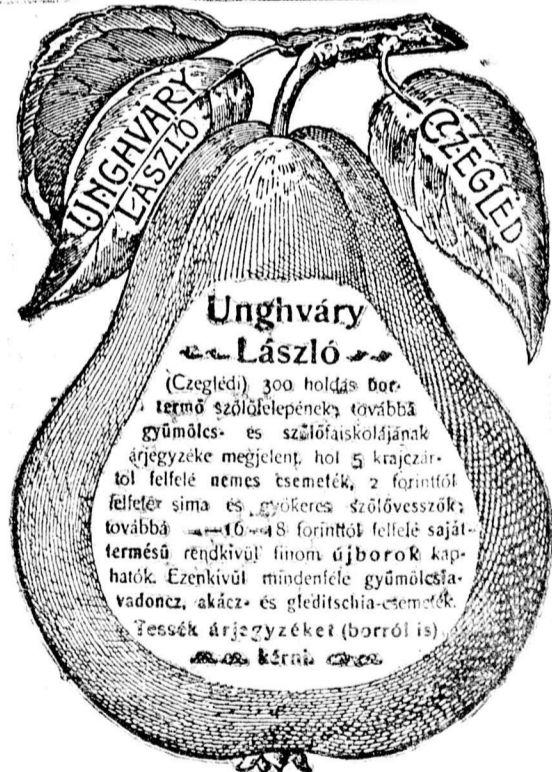
Közelebbi feltételek a jószágigazgatóságnál, Nagyvárad Fő-utca 33—18. sz. és Lunkán, a püspökségi erdésznel meg tudhatók.

Nagyvárad, 1904 február 1-én.

Erős Rezső s. k.,

626

jószágigazgató.



Hitelt nyujtok

1-2-3 évre (kamat nélkül): városok, községek, megyék, vizsábrályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek.

A hitelnuyjtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

Nagyvárad város tanácsának árverési
küldöttségétől.

Árlejtési hirdetmény

Nagyvárad város tanácsától nyert megbí-
zás folytán a városi vízvezetési csőhálózat kiter-
jesztési munkálatainak vállalatba adása céljából
1904. évi márczius hó 3. napján d. e. 10
órákor a városház nagytermében nyilvános ár-
lejtést fogok tartani.

Az árlejtés tárgyát képező munkálatok
139791 K. 50 fill.-ben vannak előirányozva s
csak egy fővállalatnak adatnak ki.

Bánatpénzül a kikiáltási árak 10%-a szol-
gál. Az összes munkálatok 1904. évi október
hó 1-ig befejezendők s teljesen kifogástalan
üzemképes állapotban ugyanakkor átadandók
lesznek. Minden napi késedelemért vállalkozó
napi száz korona kötbért tartozik fizetni.

Az árlejtés tárgyát képező munkálatokra
vonatkozó építési feltételek, költségvetés és
helyszíni tervrajz a városi mérnöki hivatal hi-
vatalos helyiségében a hivatalos órák alatt
megtekinthetők s ugyanott egyéb felvilágosítá-
sok is nyerhetők.

Ajánlatot csakis írásban és pedig a városi
mérnöki hivatalnál díjmentesen kapható ajánlat-
lapok kitöltésével zárt ajánlat útján lehet be-
adni a fent kitett határidőig s ezekhez az elő-
írt bánatpénz vagy ennek a városi pénztárba
történt letételét igazoló letéti jegy is csato-
landó s ajánlattevő zárt ajánlatában világosan
kítenni köteles, hogy az árverési feltételeket,
rajzokat stb. ösmeri s azokat magára nézve
kötelezőnek elfogadja.

A szerződés készítéséért szabályrendeletileg
megállapított díjakat vállalkozó megfizetni
köteles.

Árverelőt tett ajánlata azonnal, ellenben
Nagyvárad városát csakis az árverés eredmé-
nye felett hozandó határozatának jogerőre
emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1904 február hó 5-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdasági tanácsnok,
mint az árverelő küldöttség
elnöke.

629.

Nagyvárad város tanácsának árverési
küldöttségétől.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert meg-
bízás folytán az alább felsorolt ingatlanok el-
adása céljából 1904. évi márczius hó 3. napján
d. e. 10 órákor a városháza nagytermében
nyilvános árverést fogok tartani.

Árverés alá kerülnek:

1. Nagyvárad-Ujváros Kossuth Lajos-ut-
czában levő s ezelőtt a városi rendőr ég elhe-
lyezésére szolgált 5. sz. beltelkes ház, kikiáltá-
si ára 94500 korona.

2. Nagyvárad-Olaszi Fő-utcában levő s
ezelőtt a városi adóhivatal elhelyezésére hasz-
nált 10. sz. beltelkes ház, ezen ingatlan elár-
verése kétféleképpen fog eszközöltetni, u. m.
a) az egész ingatlan 82600 korona kikiáltási
ár mellett; b) a mérnöki hivatal által készi-
tett rajz szerint két telkre osztva, telekrészen-
ként és pedig az I. sz. telk (Fő-utcai kapu-
bejáratától jobbra eső saroktelk) 1036.42 négy-
szög méter telekterülettel 43600 korona kikiáltá-
si ár mellett, a II. sz. telk (Fő-utcai kapu-
bejáratától balra eső telk) 1069.04 négy-
szög méter telekterülettel 39000 korona kikiáltási
ár mellett.

Bánatpénzül a kikiáltási árak 10%-a
szolgál, mely árverelő által az árverés meg-
kezdése előtt alulírott küldöttségi elnök kezé-
hez készpénzben vagy óvadékképes értékpapi-
rokban teendő le. A 2. tétel alatt megnevezett
ingatlan illetőleg azok az árverelők, kik a bá-
natpénzt az egész ingatlanra nézve leteszik, a
részleges árverésben való részvételre is joga-
sítva vannak.

Az árverési feltételek, az 1. és 2. tétel
alatti ingatlanokra vonatkozó helyszínrajzok
alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák

alatt megtekinthetők s ugyanott egyéb felvilá-
gosítások is nyerhetők.

Árverelőt szóval vagy írásban zárt ajánlat
útján lehet, zárt ajánlatok csakis a fent kitett
határidőig a szóbeli árverés megkezdése előtt
adhatók be s ezekhez az előírt bánatpénz vagy
ennek a városi pénztárba történt letételét igazo-
ló letéti jegy is csatolandó s árverelő zárt
ajánlatában világosan kiteni köteles, hogy az
árverési feltételeket, rajzokat stb. ösmeri s
azokat magára nézve kötelezőleg elfogadja, —
szóbeli árverelők az árverés megkezdése előtt
a feltételeket ugyanazon körülmény elismerése
végett aláírni tartoznak.

Árverelőt tett ajánlata azonnal, ellenben
Nagyvárad városát csakis az árverés eredmé-
nye felett hozandó határozatának jogerőre
emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1904 február 5-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdasági tanácsnok,
mint az árverelő küldöttség
elnöke.

628.

ELSŐ NAGYVÁRADI

HARISNYA-

kötőde és szövőde.

Van szerencsém a közönség szíves tudomására
hozni, hogy Sztaroveszki-utcán, a Pénzügyi palo-
tával szemben

szövő, kötő gyárat

rendeztem be, hol Csehországból jött elsőrendű
munkásokkal versenyen felüli harisnyákat, női és
színházi trikókat, bicikli-kamásnikat, keztyűket,
gyermek-ruhákat stb. pamut vagy flór-selyemből
kötők vagy szövők. Fejlesztések 28 krtól 60 krig.

Menyasszonyi kelengyéknel nagy engedmény!

Gazdagon felszerelt előnyomdát is rendszeresítet-
tem üzletembe, szecsessziós betűk és remek mo-
dell-monogramokkal, melyben mindenféle elő-
nyomást bámulatos olcsón vállalkok el. Vidéki
megrendeléseket teljes megelégedésre teljesítek.

Mindennemű mű-festő és vegyi tisztító szak-
mába vágó munkálatokat kitűnő kivittel és a leg-
olcsóbb árszámítás mellett vállalkok.

Fiu- és gyermekruhák készítését a legeg-
yszerűbbtől a legele-
gánsabb kivittel a legjutányosabban elvállalom.

Levelező-lappal való értesítés nyomán szem-
élyesen is felkeressük t. megrendelőinket.

Tanulók felvétetnek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok
tisztelettel

Löwinger Magdolna NAGYVÁRAD,
Sztaroveszki- utca.

FIÓK-ÜZLETEK: Nagyvárad, Szent László-tér, Zsiga-
fundatio épület udvarában és SZ. KOCSIS RÓZA fehér-
nemű, mosó és tisztító-intézetében Szent János-utcán.

Törlesztéses Jelzálogkölesönöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre
fél éves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától
kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölcsönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéréseknél telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése
szükségteljes.

627

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP
Horgony - Pain - Expeller
egy régi kipróbált háziszor, a mely már több
mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al-
kalmaztatik kőszvényél, csúznál és meghűléseknel.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásár-
láskor óvatosak legyünk és csakis
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony”
védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel
fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerésznél
Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

500 forintot fizetek an-
nak, a ki

Bartilla
fogvizének használata mellett, üvege 35 kr. va-
laha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlük.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örö-
kösei** (E. Winkler) Wien, 19. 1. Sommergasse 1.
Kapható Nagyváradon **Vadász Albert** drogu-
riájában Fő-utca, **Nyíry György, Molnár Lajos**
urak gyógyszer árában. **Berettyó-Ujjfaluban:**
Trajanovics Antal gyógyszerárban. Kérjünk
határozottan mind-nőit **Bartilla-féle** fogvizet.
(Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.) Oly
helyekre, hol nem kapható **bérmelve** küldök
7 üveget 2 forint 60 krért.

Figyelem!

Nincs ember Nagyváradon, ki ne
ismerné az

„Amerikai Áruházat”,

mely valóban találkozási helye a szép
rőfös áruk kedvelőinek. Ha vidéki ol-
vasóink között van valaki, ki ezt az
üzletet nem ismerné, tekintse meg,
melynek óriási

rőfös- és rövidáru raktára

bármely fővárosi üzlettel versenyezhet.
Itt található a legegyszerűbb cikktől
kezdve a legfinomabb áruig minden, ami
finomat és szépet az ipar csak produ-
kálhat. Különösen fehérneműekben gyö-
nyörű dolgok, a jó házi vászontól kezdve
a legpompásabb kelengyékig. O vasóink
tehát saját érdekükben cselekszenek, ha
ez igazán jónevű üzletben szerzik be
szükségeiket. 617.

Hirdetmény.
A „Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

Az igazgatóság.

522

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, bor-, déligyümölcs- és vadaskereskedése

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
Széchenyi-szállóval szemben.

Van szerencsém b. tudomásra hozni, hogy a

puszta-fancsikai TEA-VAJ

kizárólagos egyedüli elárúsítását átvettem.

A nagyérdemű közönségnek kényelméhez alkalmazkodva a szükséglethez képest a vajtermék előállítható mennyiségét akként osztottam be, hogy a szállításhoz akadály ne származzék, a naponta szükségleteket kielégítőleg bármikor megelőzőleg is a rendelvényekre előjegyzéseket veszek föl.

Folyton frissen lőtt vadak kaphatók.

Mindennemű **halak, conservék, teák, rumok, teasütemények,** bel- és külföldi

gyógy- és asztali borok,

magyar és francia pezsgők és cognacok.

AUBETIN & Cie. francia pezsgő és a világhírű

Előpataki gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágymegye részére.

Nagy raktár sajtok, turók, prágai sódar és hideg felvágottakból.

Naponta friss teavaj.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik.

Számos megrendelést kérve, maradok kiváló tisztelettel

HAJNAL FERENCZ.

Ujdonság! Must-kolbász 1 drb 85 kr. Oszy Sándor. Verscezi Must-kolbász 1 drb 85 kr. Oszy Sándor. Ujdonság! Must-kolbász 1 drb 85 kr. Oszy Sándor.

Ujdonság! Magyar Foot-Ball bombái a legkitűnőbb csokoládés gourmand csemegé 1 darab 15 kr.



Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a „Sas” kávéház mellett

Nagy raktár valódi **szövetekből**, melyekből **jutányos** angol, francia és honi **árakért** a legszebb, a legelegánsabb angol és francia szabás szerinti **uri ruhákkal** szolgálhatok. Egyben van szerencsém tudatni a tartalékos tiszt urakkal, hogy a közös hadseregbeli egyenruhákat a legjutányosabb árakért alakítom át honvéd egyenruhának.

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó.

606

Pártoljuk a hazai ipart!

Hazai vászongyárak raktára

Nagyváradon, **Spitzer Testvérek cégénél** Zöldfa-utca.

A hazai vászon raktár rövid fennállása óta, már is kivívta a nagy vevőközönség rokonszenvét, mert csak kitűnő jó és teljesen megbízható tartósságu áru jön forgalomba

olcsó szabott gyári árak mellett.

Ezáltal a túlfizetés teljesen ki van zárva, mert az árak előre megállapított árjegyzék szerintiek.

Árjegyzék kivonat:

Rózsahegyí vászon bármely fehérneműre jó	5. - frt.
Késmárki > női férfi fehérneműre kitűnő	6. - >
Uj-patyolat > különösen ágyneműre jó	7.50 >
Ilka > legfinomabb fehérneműre	8. - >
Sifon 21. számú minden fehérneműre jó	6.60 >
> CF. > párna és paplanlepedőre kitűnő	7.20 >
> O. > férfi ingekre legkitűnőbb	8.70 >
Kroazé négy nyüstös férfi lábravalóra páratlan jó	7.30 >
Szatín utólerhellen jó tartósságu lábravalóra	11.50 >
Vágvolgyi vászon alsó lepedőre erős szálú	6. - >
Uj-patyolat paplanlepedőre kitűnő jó	7.20 >

Asztalneműek kizárólag késmárki legjobb készítmények.

6 szem. asztalteríték fehér tiszta len legjobb	4, 5, 6 frt.
6 > színes tiszta len	3, 4, 5 >
12 drb. finom asztalkendő fehér tiszta len	4, 5, 6 >
12 > törülköző fehér kitűnő jó minőségű	4, 5, 6 >

Tányértörlok, portörlok, szakajtó ruhák, derékalj, paplan és matrác.

Kész fehérneműek ugyancsak hazai legjobb vásznakból gondosan jól elkészítve gyári árjegyzék szerinti árak mellett. 608.

Az előre haladt idény miatt

kiváló minőségű **női divat-, pipere- és blous-ujdonságok** izléses és finom gyermek-ruhák

teljesen leszállított árban

414

adatnak el

Mezey Sándor

női divat- és gyermek-ruha-
raktárában
Nagyvárad, Szent László-tér.

A farsangi idényre

urak részére

frakk-ingek, keztyük, cilinderek, angol kalapok

s mindennemű pipere-cikkek

legjobb minőségben a lehető legmúltányosabb árakon kapható

Mezey Sándor

angol- és francia uri divat
raktárában
Nagyvárad, Szent László-tér.